

Závěrečná zpráva projektu: Doma s rodinou

Organizace:	IQ Roma servis, z. s.
Název projektu:	Doma s rodinou
Předpokládaná délka trvání projektu:	1. 7. 2017 – 31. 12. 2019
Skutečná délka trvání projektu:	1. 7. 2017 – 31. 1. 2020
Působnost projektu:	Jihomoravský kraj, Brno
Výše grantu:	645 822 Kč
Nevyčerpaná částka z nadačního příspěvku:	58 740 Kč

Strategický cíl projektu:

Zvýšení kvality práce při doprovázení příbuzenských pěstounských rodin ze sociálně znevýhodněného prostředí.

Aktivity projektu:

- Ve spolupráci s Fakultou sociálních studií Masarykovy univerzity v Brně byl proveden kvalitativní výzkum mezi rodinami s dítětem/děťmi v náhradní rodinné péči (polo-strukturované rozhovory s pečujícími osobami z 10 rodin s dítětem/děťmi v péči jiné osoby a z 10 rodin s dítětem/děťmi v pěstounské péči) – Analýza potřeb rodin ze sociálně vyloučených lokalit s dětmi v náhradní rodinné péči (autoři: Mgr. Petr Fučík, Ph.D., Mgr. Kateřina Sidiropulů Janků, Ph.D.), který ukazuje následující fakta:
  - K převzetí péče o dítě příbuznými dochází při řešení akutní krizové situace, která nastala v širší rodině.
  - Rozhodování o svěřeni do pěstounské péče je pro dotčené netransparentní a nepředvídatelné.
  - Intenzivní podpora pečovatelů je nutná z důvodů toho, že na novou roli, na rozdíl od zprostředkovaných pěstounů, nebyli připraveni.
  - Respondenti výzkumu hodnotili jednotlivé formy podpory. Nejkladněji byly hodnoceny pravidelné návštěvy sociálních pracovníků neziskových organizací. Relativně hůře, ale převážně kladně jsou hodnoceny návštěvy sociálních pracovníků OSPOD. Pokud jsou zmiňována negativa, jde obvykle o vnímaný nepoměr mezi krátkými a sporadickými návštěvami pracovníce a důsledky její reference při soudních jednáních. Poradenství v kanceláři je vnímáno pozitivněji pro neziskové organizace než pro OSPOD.
  - Zřejmě největším praktickým problémem náhradní rodinné péče ve vyloučených lokalitách je fakt, že tytéž praktiky, tatáž zodpovědnost a totéž úsilí o výchovu spadají u části rodičů do kategorie pěstounství a u části do kategorie péče jiné osoby. Přitom rozdíl mezi životními situacemi je minimální, ale rozdíl mezi finančním zabezpečením, možnostmi sociální práce s rodinou a možnostmi jejího přístupu k různým formám podpory je podstatný.
  - Znamé a velmi zřetelné riziko příbuzenské náhradní rodinné péče, jímž je opakování nevhodných vzorců výchovy, není v nespecifikovaných formách náhradní rodinné péče nijak důsledně podchyceno.
  - Institut svěřeni do péče třetí osoby je v systémovém pohledu kontraproduktivní a vede ke kumulaci znevýhodnění. Rodiny, které jsou problematické, nedosáhnou nejen na pěstounské dávky, ale nejsou zařazeny do intenzivnějších programů vzdělávání a provázení, které nabízí šanci narušit opakování nevhodných vzorců výchovy.
- Během projektu se uskutečnilo sedm setkání pracovních skupin se zapojením odborníků (pracovníci OSPOD v Brně, odboru NRP Magistrátu města Brna, Sdružení pěstounských rodin, Centrum pro rodinu Hodonín, SOS vesničky, DROM). Bohužel se nepodařilo zajistit účast zástupce opatrovnického soudu. Na základě výsledků

jednání pracovních skupin byla vytvořena právní analýza Otázky v kontextu náhradní rodinné péče, která byla sdílena s MPSV a doprovázejícími organizacemi.

- Ve spolupráci s partnerem projektu, na základě zpracované analýzy, z výsledků pracovních skupin a ze zkušeností organizace, byla vypracována **Metodika pro práci s příbuzenskými pěstounskými rodinami ze sociálně vyloučených lokalit**. Metodika byla formou direct mailu sdílena s doprovázejícími organizacemi.
- Dne 14. ledna 2020 proběhla závěrečná konference projektu, které se zúčastnilo 52 osob. Většinu tvořili zástupci doprovázejících organizací, působících ve vyloučených lokalitách v rámci těchto krajů: Karlovarský kraj, Olomoucký kraj, Moravsko-slezský kraj, Královehradecký kraj, Liberecký kraj. Dále se konference zúčastnili pracovníci OSPOD Brno a zástupci MPSV. Konference kromě sdílení výstupů a otevření diskuze ohledně náhradní rodinné péče ve vyloučených lokalitách, umožnila navázání spolupráce s doprovázejícími organizacemi působícími ve vyloučených lokalitách v jiných krajích ČR.

Výsledky/Výstupy projektu:

- Analýza potřeb rodin ze sociálně vyloučených lokalit s dětmi v náhradní rodinné péči
- Otázky v kontextu náhradní rodinné péče (právní analýza)
- Metodika pro práci s příbuzenskými pěstounskými rodinami ze sociálně vyloučených lokalit